

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.32782/yuv.v6.2022.5>**Р. Сербин,**

доктор юридичних наук, професор,
заслужений юрист України
професор кафедри публічного управління та адміністрування
Національної академії внутрішніх справ

СИСТЕМА ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ В ДІЯЛЬНОСТІ СУДУ

Постановка проблеми. Наша держава робить чіткі та послідовні кроки до удосконалення системи судової влади в нашій державі. Проте проведення судової реформи, наслідком якої стало внесення якісно нових зміни до Конституції України, прийняття нових законів «Про судоустрій і статус суддів», «Про Вищу раду правосуддя», також внесено зміни до низки інших нормативно-правових актів не в повній мірі забезпечило приведення національної судової системи у відповідність із міжнародними стандартами.

Якісні зміни судової системи можна охарактеризувати з точки зору переосмислення діяльності суду, як органу покликаного здійснювати захист прав та основоположних свобод людини, який повинен базуватись на принципах справедливості, незалежності, доступності й відкритості. Проте не менш важливим аспектом у реформуванні діяльності судової системи України є не лише підвищення ефективності відправлення правосуддя, але і вдосконалення судового адміністрування всередині самої судової установи.

Налагодження ефективного функціонування судово-адміністративних послуг, ведення на належному рівні обліково-статистичної роботи, розгляд звернень і інформаційних запитів громадян, дотримання етичних стандартів у роботі, безперечно є суттєвим у досягненні кінцевої мети – реалізації основної місії суду.

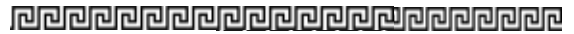
Огляд останніх досліджень.

Загальною теоретичною основою вивчення адміністративної діяльності суб'єктів публічної адміністрації стали праці вчених, зокрема такі як: Ю. Басова, Д. Бахрах, С. Буткевич, Н. Глазунова, А. Іванишук, А. Кривий, В. Кузьмишин, Ю. Назар, І. Рачинська, С. Рудниченко, І. Смілій та інші. Окремі питання, що стосуються дослідження системи органів публічного адміністрування діяльності суду містяться у працях таких вчених як С. Белявська, В. Бойко, А. Борко, В. Галунько, О. Дудченко, М. Закурін, А. Іванишук, Р. Ігонін, В. Кібець, В. Куценко, С. Обрусна, Т. Плугатар, Д. Притика, І. Прошутя, І. Самсін, С. Циганок та інші.

Проте сучасна система органів та установ судоустрою України все ще перебуває на етапі реорганізації, що здійснюється у відповідності із європейськими стандартами. Публічному адмініструванню діяльності суду при цьому відведено особливе місце, оскільки основна мета його здійснення полягає в забезпеченні належних умов для справедливого відправлення правосуддя та винесення суддями своєчасних, чітких і добре обґрунтованих вироків, які є зрозумілими як для учасників справ, так і для широкого загалу, що є визначальною умовою забезпечення права на справедливий суд.

Система ж органів та установ публічного адміністрування діяльності суду є головною ланкою, яка

організовує та забезпечує вказану діяльність, що спричиняє важливість проведення дослідження в означеній сфері.

Мета стаття полягає у тому, щоб на основі праць вчених, теорії адміністративного права та чинного законодавства провести дослідження системи органів публічного адміністрування в діяльності суду.

Виклад основного матеріалу. Історично публічне адміністрування зосереджувалося навколо принципів ефективності та економії. Тобто вважалося, що ефективне публічне адміністрування забезпечує ефективні державні послуги за найменших витрат, як грошей, так і зусиль. Більш пізні підходи до визначення публічного адміністрування базуються на тому, щоб розширити вказане визначення виходячи за рамки принципів ефективності та охопити ширші проблеми, такі як реагування на соціальні потреби, участь громадськості у прийнятті рішень та питання справедливості та рівного ставлення.

Досліджуючи етимологію поняття «адміністрування», слід зазначити, що це бюрократичний метод управління завдяки командуванню, який є процесом досягнення національних цілей та інтересів шляхом діяльності суб'єктів публічної сфери, у тому числі законодавчих, виконавчих і судових органів та органів місцевого самоврядування [1].

З точки зору І. Коліушко та В. Тимощука публічною адміністрацією є діяльність органів та інших інституцій, підпорядкованих політичній владі, які забезпечують виконання закону та здійснюють інші публічно-управлінські функції. Автори серед суб'єктів публічного адміністрування виділяють інституцій публічної адміністрації, до яких за словами авторів функціонально можуть належати будь-які інші суб'єкти, які здійснюють публічно-управлінські функції (наприклад, орган професійного самоврядування тощо) [2, с. 57].

Визначальним для України в удосконаленні існуючої організації публічного адміністрування є досвід Європейського Союзу. Так зокрема, поняття «публічна адміністрація» активно використовується в документах, що пов'язані з підготовкою до вступу до Європейського Союзу та виконанням відповідних вимог і програм (наприклад, у «Стратегії модернізації державної адміністрації від приєднання до інтегрування на 2003-2006 р.». Звідси можна зробити висновок, що в адміністративному праві європейських країн публічна адміністрація переважно визначається саме як сукупність органів та установ, які реалізують публічну владу шляхом виконання закону, підзаконних актів та вчинення інших дій у публічних інтересах [3, с. 514].

Досліджуючи визначення публічного адміністрування діяльності суду слід зазначити, що в сучасній науці зустрічаються такі дефініції вказаного поняття: «судове управління», «судове адміністрування», «адміністрування в суді», «адміністрування суду» тощо. Проте, що стосується змістовного наповнення означених понять, то вони не містять різких відмінностей, суперечки ведуться виключно стосовно встановлення єдиного

Під поняття «адміністрування в суді» одні вчені розглядають цілеспрямовану практичну діяльність осіб, які займають адміністративні посади в певному суді, що передбачає керування конкретним окремим елементом судової системи й полягає в технологічному процесі підготовки, прийняття й виконання управлінських рішень, спрямованих на забезпечення належного функціонування суду з метою ефективного відправлення правосуддя [4, с. 5].

С. Обрусна визначає судове адміністрування з точки зору соціального управління, що поєднує в собі ознаки державного управління і самоуправління та охоплює діяльність з організаційного управління судами, організа-

ційного забезпечення функціонування судів відповідно до Конституції та законів України [5, с. 39].

Натомість І. Голосніченко зазначає, що судове адміністрування є частиною підзаконної організуючої діяльності суду, метою якої є задоволення саме організаційних потреб, без втручання у вирішення питань процесу підготовки і розгляду конкретних справ [6, с. 528].

Аналіз різних поглядів науковців щодо трактування поняття «публічне адміністрування в діяльності суду дозволяє виокремити такі характерні його ознаки: по-перше – це організуючий характер зазначеної діяльності, який полягає у забезпеченні належного функціонування всієї судової системи; по-друге така діяльність має цілеспрямований характер, тобто основним її завданням є задоволення організаційних потреб суду в процесі відправлення правосуддя; по-третє здійснюється у відповідності із Конституцією України, законами та підзаконними нормативно-правовими актами; по-четверте є відокремленою діяльністю органів та установи системи судоустрою України не пов'язаною із відправленням правосуддя, яка здійснюється паралельно та не може втручатись процес підготовки та вирішення справ; по-п'яте поєднує в собі ознаки адміністративно-правової та соціальної природи; по-шосте – систему судового адміністрування складають організаційні структури державного апарату, які реалізують відповідний комплекс функцій задля забезпечення дотримання права кожного на справедливий суд.

Досліджуючи питання виокремлення кола суб'єктів, на які покладено функції здійснення публічного адміністрування слід звернутися до законодавства, яке регламентує правові основи провадження розглядуваної діяльності. Зокрема в Законі України «Про судоустрій і статус суддів» від 2 червня 2016 р. № 1402-

VIII, міститься Розділ XI присвячений регулюванню організаційних засад забезпечення діяльності суду. Так відповідно до ч. 2 ст.147 Закону систему органів публічного адміністрування в діяльності суду складають такі: Вища рада правосуддя; Вища кваліфікаційна комісія суддів; Державна судова адміністрація; Національна школа суддів України; інші органи державної влади та органи місцевого самоврядування [7].

Окрім органів, зазначених у вказаній статті, організаційне забезпечення роботи суду забезпечують також такі суб'єкти: Рада суддів України, як вищий орган суддівського самоврядування; апарат суду, служби організаційного забезпечення роботи та охорони суду.

Також слід зазначити, що окремими повноваженнями в сфері публічного адміністрування діяльності суду покладено також на такі вищі органи державної влади, як Президент України, Кабінет Міністрів України, Міністерство юстиції України, органи місцевого самоврядування.

А. Іванищук здійснив спробу класифікувати систему органів, які здійснюють публічне адміністрування діяльності суду, та виділяє: публічну адміністрацію, що здійснює виключно забезпечувальну функцію стосовно суддів та осіб, які звертаються до суду з метою юридичного захисту порушених прав (ДСА, Національна школа суддів України та апарат суду); публічну адміністрацію, що поряд із забезпечувальною функцією судочинства має владні повноваження стосовно осіб, які порушують незалежність (Вища рада правосуддя, ВККСУ); публічну адміністрацію, що має деякі владні повноваження щодо суддів (органи суддівського самоврядування та Президент України, як суб'єкт, який здійснює формальне призначення суддів) [8, с. 164–165].

Здійснивши аналіз законодавства в сфері публічного адміністрування та окремих наукових поглядів,

пов'язаних із дослідженням системи органів публічного адміністрування в діяльності суду вважаємо за доцільне класифікувати їх за територіальним принципом на: вищі, або ж загальні органи публічного адміністрування – органи, до складової компетенції яких в межах здійснення загального публічного адміністрування належать питання адміністрування в діяльності суду (Президент України, Кабінет Міністрів України, Міністерство юстиції України); центральні органи або ж спеціалізовані – до компетенції яких входить публічне адміністрування діяльності всієї судової системи України (Вища рада правосуддя, Вища кваліфікаційна комісія суддів України, Державна судова адміністрація України, Рада суддів України); та місцеві, або ж локальні – здійснюють адміністрування діяльності безпосередньо в середині конкретного суду (апарат суду, служби організаційного забезпечення роботи та охорони суду).

Крім того, з аналізу змісту поняття «публічне адміністрування», серед суб'єктів, яких можна віднести до системи публічного адміністрування діяльності суду є так звані громадські інституції, яких держава уповноважила на виконання функцій публічного адміністрування судової діяльності. До таких суб'єктів ми відносимо Громадську раду доброчесності, яка відповідно до ч. 1 ст. 87 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», Громадська рада доброчесності утворюється з метою сприяння Вишій кваліфікаційній комісії суддів України у встановленні відповідності судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та доброчесності для цілей кваліфікаційного оцінювання. Громадська рада в основному складається із представників правозахисних громадських об'єднань, науковців-правників, адвокатів, журналістів, які є визнаними фахівцями у сфері своєї професійної діяльності, мають високу професійну репутацію

та відповідають критерію політичної нейтральності та доброчесності [7].

Правовий статус Президента України, зокрема що стосується встановлення його повноважень в межах здійснення публічного адміністрування діяльності суду визначений Конституцією України.

Так, відповідно до п. 22 ст. 106 Конституції України Президент України призначає на посади третину складу Конституційного Суду України. Крім того, згідно із ст. 128 Конституції України, призначення на посаду судді здійснюється Президентом України за поданням Вищої ради правосуддя в порядку, встановленому законом. Зазначений порядок визначений в Законі України «Про судоустрій і статус суддів». Зокрема в ст. 80 Закону встановлено, що Президент України призначає на посаду суддю шляхом видання відповідного указу на протязі 30-денного терміну на підставі та в межах подання Вищої ради правосуддя, без перевірки додержання встановлених цим Законом вимог до кандидатів на посаду судді та порядку проведення добору чи кваліфікаційного оцінювання кандидатів [9].

При цьому, ми погоджуємось із твердженням окремих науковців, про те, що на законодавчому рівні не визначено наслідків ухилення Президента України від видання відповідного указу протягом встановленого законодавством України 30-денного терміну, не встановлено жодних санкцій за невиконання свого обов'язку. Тому у разі зловживання з боку глави держави процес призначення судді на посаду може затягуватись, що негативно позначатиметься на діяльності судової гілки влади. Отже, необхідно розробити механізм реагування у разі, якщо глава держави не підписав відповідний указ про призначення кандидата на посаду судді [10].

Вважаємо, що в такому випадку потребують перегляду норми законодавства, в розглядуваній сфері,

шляхом регламентування положення про автоматичне призначення судді на посаду після спливу 30-денного терміну. Враховуючи повноваження Президента України в розглядуваній сфері, а також зважаючи на те, що він у своїй діяльності взаємодіє з іншими органами державної влади, зокрема Вищою Радою правосуддя, слід зазначити, що він є сполучною організуючою частиною між усіма гілками влади.

Кабінет Міністрів України вважається вищим органом публічного адміністрування, оскільки відповідно до покладених на нього повноважень, однією із найважливіших є здійснення виконавчо-розпорядчої діяльності, яка є одним із видів публічного адміністрування. Не зупинятимемось на характеристиці загальних повноважень КМУ в сфері публічного адміністрування, та перейдемо до визначення основних його завдань в межах здійснення публічного адміністрування діяльності суду.

Так аналізуючи п. 3 ст. 20 Закону України «Про Кабінет Міністрів України», щодо повноважень у сферах правової політики, законності, забезпечення прав і свобод людини та громадянина, можна виділити ті, які зокрема стосуються здійснення публічного адміністрування діяльності суду: здійснення заходів щодо забезпечення виконання судових рішень органами виконавчої влади та їх керівниками; забезпечує фінансування витрат на утримання судів у межах, визначених законом про Державний бюджет України, та створює належні умови для функціонування судів та діяльності суддів; організовує фінансове і матеріально-технічне забезпечення діяльності правоохоронних органів, соціальний захист працівників зазначених органів та членів їхніх сімей [11].

Таким чином, на Кабінет Міністрів України в межах публічного адміністрування діяльності суду покладено здійснення забезпечуваної функції,

в основі якої лежить створення всіх умов для належного функціонування судової системи України, що в підсумку сприятиме дотриманню права на справедливий суд.

Досліджуючи систему центральних органів публічного адміністрування діяльності суду коротко зупинимось на характеристиці кожного з них. Одним із найвищих органів публічного адміністрування діяльності суду є Вища рада правосуддя. Правові основи її діяльності визначені Законом України «Про Вищу раду правосуддя». Так згідно із ст. 1 Закону Вища рада правосуддя є колегіальним, незалежним конституційним органом державної влади та суддівського врядування, який діє в Україні на постійній основі для забезпечення незалежності судової влади, її функціонування на засадах відповідальності, підзвітності перед суспільством, формування добросовісного та високопрофесійного корпусу суддів, додержання норм Конституції і законів України, а також професійної етики в діяльності суддів і прокурорів [12].

Провівши аналіз ст. 3 Закону, в якій регламентовано повноваження Вищої ради правосуддя, можна здійснити наступну їх класифікацію в сфері публічного адміністрування діяльності суду:

1) завдання організаційного характеру (наприклад призначення на посаду та переведення суддів, погодження відставки судді та кількісного складу суддів у суді);

2) завдання, пов'язані із нормативно-правовим забезпеченням публічного адміністрування в судах (наприклад затверджує Положення про Державну судову адміністрацію України та типові положення про її територіальні управління, Положення про Службу судової охорони, Положення про проведення конкурсів для призначення на посади державних службовців у судах, органах та установах системи правосуддя, Положення про

Комісію з питань вищого корпусу державної служби в системі правосуддя, погоджує Типове положення про апарат суду, Положення про порядок створення та діяльності служби судових розпорядників тощо);

3) завдання, пов'язані із виконанням контрольних функцій (наприклад ухвалює рішення стосовно порушення судьєю чи прокурором вимог щодо несумісності; забезпечує здійснення дисциплінарним органом дисциплінарного провадження щодо судді; утворює органи для розгляду справ щодо дисциплінарної відповідальності суддів; розглядає скарги на рішення відповідних органів про притягнення до дисциплінарної відповідальності судді чи прокурора, тощо);

4) інші завдання, пов'язані із адміністрування публічної служби в інших органах судової влади (призначення та звільнення з посади Голови Державної судової адміністрації України, його заступників; визначення за поданням Голови Державної судової адміністрації України граничної чисельності працівників Державної судової адміністрації України, у тому числі її територіальних управлінь, тощо).

Ще одним центральним органом, в системі суб'єктів публічного адміністрування діяльності суду є Державна судова адміністрація, на яку відповідно до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» покладено завдання із здійснення організаційного та фінансового забезпечення діяльності органів судової влади. У своїй діяльності Державна судова адміністрація України тісно взаємодіє із Вищою радою правосуддя, зокрема підзвітна їй [7].

О. Красноборов для прикладу виділяє такі форми діяльності Державної судової адміністрації України: правові (видання нормативно-правових актів, виконання інших юридично значущих дій та укладення адміністративних договорів); організаційні (заходи, спрямовані на оптимізацію відносин

щодо інформаційного, кадрового, матеріально-технічного та фінансового забезпечення) [13].

Аналізуючи наявні в науці погляди стосовно вказаного питання, а також правову базу, серед повноважень із публічного адміністрування діяльності суду, які покладено на Державну судову адміністрацію, відповідно до ст. 152 Законом України «Про судоустрій і статус суддів» ми виділяємо такі: 1) правове забезпечення діяльності суду – розробка та затвердження за погодженням із Вищою радою правосуддя Типового положення про апарат суду, вивчення практики організації діяльності судів, розробка і внесення у встановленому порядку пропозиції щодо її вдосконалення; 2) організаційне забезпечення діяльності суду – забезпечує належні умови діяльності судів, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Національної школи суддів України та органів суддівського самоврядування; вивчає кадрові питання апарату судів, прогнозує потреби у спеціалістах, здійснює замовлення на підготовку відповідних спеціалістів; організовує діяльність служби судових розпорядників; здійснює управління об'єктами державної власності, що належать до сфери управління Державної судової адміністрації України; 3) матеріально-технічне – забезпечує суди необхідними технічними засобами фіксування судового процесу в межах коштів, передбачених у Державному бюджеті України на фінансування відповідних судів; 4) інформаційно-аналітичне – організовує комп'ютеризацію судів для здійснення судочинства, діловодства, інформаційно-нормативного забезпечення судової діяльності та забезпечення функціонування Єдиної судової інформаційної (автоматизованої) системи; забезпечує впровадження електронного суду; здійснює заходи щодо організації обміну електронними документами між судами та іншими державними органами і установами; забезпечує

ведення Єдиного державного реєстру судових рішень та Реєстру електронних адрес органів державної влади, їх посадових та службових осіб, забезпечує функціонування системи відеоконференцв'язку для участі осіб у засіданні суду в режимі відеоконференції; 5) контрольні – контролює стан діловодства в судах; контролює діяльність Служби судової охорони.

Крім того, серед окремих повноважень Державної судової адміністрації в процесі публічного адміністрування діяльності суду можна виокремити представницьку функцію, в межах якої вона здійснює представлення суду у відносинах із Кабінетом Міністрів України та Верховною Радою України під час підготовки проекту закону про Державний бюджет України на відповідний рік; взаємодіє з відповідними органами та установами, з тому числі інших держав, з метою вдосконалення організаційного забезпечення діяльності судів [7].

Зокрема, Державна судова адміністрація є основним органом публічної адміністрації, який має специфічну юридичну природу, не входячи в систему органів виконавчої влади, який здійснює виконавчо-розпорядчі функції в системі судової влади, у порядку, визначеному законодавством, здійснює організаційне та фінансове забезпечення діяльності органів судової влади з метою створення належних умов здійснення судочинства, надання фізичним і юридичним особам адміністративних послуг, а також забезпечення законних інтересів держави та суспільства загалом [14].

Наступним центральним органом, що належить до публічної адміністрації, є Вища кваліфікаційна комісія суддів України, яка є державним органом суддівського врядування. Вища кваліфікаційна комісія суддів України в системі органів публічного адміністрування діяльності суду виконує в основному повноваження із організаційного забезпечення

діяльності суду, шляхом вирішення кадрових питань, зокрема вона є відповідальним органом за формування кадрового забезпечення суддів, переведення суддів та забезпечення їх високого кваліфікаційного рівня.

Крім того, у своїй діяльності Вища кваліфікаційна комісія суддів України тісно взаємодіє із Громадською радою доброчесності. Як ми уже зазначили вище, Громадська рада доброчесності є окремим суб'єктом в системі органів публічного адміністрування діяльності суду, основне завдання якої полягає у здійсненні громадського контролю за процесом відбору кандидатів на суддівські посади.

Важливе місце в системі органів публічного адміністрування діяльності суду належить Раді суддів України, як органу на який покладено здійснення контрольних-наглядових функцій за самостійністю судів та незалежністю суддів. Зокрема основними її завданнями в означеній сфері є здійснення заходів щодо забезпечення незалежності суддівської діяльності, а також питання правового та соціального захисту суддів.

Також, не менш важливе значення в системі органів публічного адміністрування діяльності суду займає апарат суду, який в основному здійснює організаційно-технічне забезпечення роботи суду на місцях. У своїй діяльності він керується Конституцією України, Законом України «Про судоустрій і статус суддів», Законом України «Про державну службу», Типовим положенням «Про апарат суду» Затвердженого Наказом Державної судової адміністрації України від 08 лютого 2019 року № 131.

Очолує апарат суду голова суду, який контролює ефективність діяльності апарату суду, погоджує призначення на посади керівника апарату суду, заступника керівника апарату суду, вносить в установленому порядку подання про застосування до керівника апарату суду, його заступника заохочення або накладення

дисциплінарного стягнення відповідно до законодавства.

Також на апарат суду покладено обліково-статистичну роботу, яка включає в себе організацію комплектування архіву, підготовку документів та архівних справ для передачі їх у встановленому порядку на постійне зберігання чи знищення; складає та подає в установленому порядку статистичну звітність про роботу суду, формує огляди статистичних даних про підсумки діяльності суду; бере участь в аналізі судової статистики, вивченні та узагальненні судової практики, забезпечує підготовку аналітичних довідок, таблиць, інформації з питань судової статистики; тощо.

В окремих випадках апарат суду здійснює також фінансово-господарську діяльність – забезпечення ведення бухгалтерського обліку відповідно до встановлених норм законодавства; здійснення контролю за збереженням товарно-матеріальних цінностей, правильним використанням грошових коштів і матеріальних ресурсів; складання та подання в установленому порядку статистичну, бюджетну, податкову та бухгалтерську звітність [15].

Таким чином, апарат суду служить для різного роду організаційного, технічного, обліково-статистичного та в окремих випадках, визначених законом, фінансово-господарського забезпечення роботи суду.

Специфічним органом в системі суб'єктів публічного адміністрування діяльності суду вважаємо є Служба судової охорони. Зокрема основним її завданням є запобігання протиправним посяганням на суддів та здійснення інші заходів, що стосуються забезпечення безпеки суддів, членів їхніх сімей, працівників суду, учасників судового процесу, а також безпосереднього приміщення суду та всієї матеріальної та технічної документації яка міститься у суді.

Висновки. Отже, підводячи підсумки дослідження системи органів

публічного адміністрування діяльності суду слід зазначити, що основу їх складають вищі органи державної влади, спеціалізовані суб'єкти владних повноважень, а також інші інституції, на яких державною покладено окремі завдання із здійснення публічного адміністрування.

Досліджуючи визначення публічного адміністрування діяльності суду слід виокремити такі характерні його ознаки: 1) організуючий характер зазначеної діяльності, який полягає у забезпеченні належного функціонування всієї судової системи; 2) така діяльність має цілеспрямований характер, тобто основним її завданням є задоволення організаційних потреб суду в процесі відправлення правосуддя; 3) здійснюється у відповідності із Конституцією України, законами та підзаконними нормативно-правовими актами; 4) є відокремленою діяльністю органів та установи системи судовоустрою України не пов'язаною із відправленням правосуддя, яка здійснюється паралельно та не може втручатись процес підготовки та вирішення справ; 5) поєднує в собі ознаки адміністративно-правової та соціальної природи; 6) систему судового адміністрування складають організаційні структури державного апарату, які реалізують відповідний комплекс функцій задля забезпечення дотримання права кожного на справедливий суд.

Таким чином, систему органів публічного адміністрування в діяльності суду можна класифікувати за територіальним принципом, шляхом виокремлення: вищих, або ж загальних органів публічного адміністрування – органи, до складової компетенції яких в межах здійснення загального публічного адміністрування належать питання адміністрування в діяльності суду (Президент України, Кабінет Міністрів України, Міністерство юстиції України); центральних або ж спеціалізованих – до компетенції яких входить публічне

адміністрування діяльності всієї судової системи України (Вища рада правосуддя, Вища кваліфікаційна комісія суддів України, Державна судова адміністрація України, Рада суддів України); та місцевих, або ж локальних – здійснюють адміністрування діяльності безпосередньо в середині конкретного суду (апарат суду, служби організаційного забезпечення роботи та охорони суду).

Окремим суб'єктом системи публічного адміністрування діяльності суду, які відносяться до числа громадських інституцій, яких держава уповноважила на виконання функцій публічного адміністрування судової діяльності є Громадська рада доброчесності.

Проведене дослідження дозволяє виділити такі основні повноваження відповідних органів в межах здійснення публічного адміністрування діяльності суду: нормативно-правове забезпечення (Вища рада правосуддя, Державна судова адміністрація); організаційне та матеріально-технічне (Вища рада правосуддя; Вища кваліфікаційна комісія суддів; Державна судова адміністрація, апарат суду); контроль-наглядове (Вища рада правосуддя, Раді суддів України); матеріально-технічне (апарат суду); громадського контролю (Громадська рада доброчесності); забезпечення захисту (Служба судової охорони).

У статті автором дослідження основні питання, які стосуються визначення системи органів публічного адміністрування діяльності суду. Проаналізовано основні нормативно-правові акти, які регламентують порядок діяльності та повноваження органів, які здійснюють публічне адміністрування діяльності суду. На основі аналізу законодавства в сфері публічного адміністрування та окремих наукових поглядів, пов'язаних із дослідженням системи органів публічного адміністрування в діяльності

суду подано власну класифікацію органів, які здійснюють публічне адміністрування діяльності суду, на основі принципу територіальності: вищі, або ж загальні органи публічного адміністрування; центральні органи або ж спеціалізовані; та місцеві, або ж локальні. Зауважено, що окреме місце в системі органів публічного адміністрування діяльності суду належить громадським інституціям, яких держава наділила повноваження у сфері здійснення публічного адміністрування, до яких автор відносить Громадську раду доброчесності. Аргументовано необхідність перегляду норми законодавства, що визначають порядок призначення судді на посаду, шляхом регламентування положення про автоматичне призначення судді на посаду після спливу 30-денного терміну, який надається Президенту України для видання відповідного указу задля усунення необґрунтованих перешикоджань та затягування для відповідного призначення. Класифіковано основні повноваження, які покладено на органи та установи системи судоустрою в Україні в межах здійснення ними публічного адміністрування діяльності суду.

Визначено, що серед основних форм здійснення публічного адміністрування діяльності суду можна виділити: нормативно-правове забезпечення (Вища рада правосуддя, державна судова адміністрація); організаційне (Вища рада правосуддя; Вища кваліфікаційна комісія суддів; Державна судова адміністрація, апарат суду); контроль-наглядове (Вища рада правосуддя, Раді суддів України); матеріально-технічне (апарат суду); громадського контролю (Громадська рада доброчесності); захисне (Служба судової охорони).

Ключові слова: публічне адміністрування, публічне управління,

органи судочинства, правосуддя, суд, система, організація, система органів та установ судочинства в Україні, публічне адміністрування діяльності суду.

Serbyn R. System of public administration bodies in court activities

In the article, the author researches the main issues related to the definition of the system of public administration bodies of court activity. The main legal acts that regulate the order of activity and powers of the bodies that carry out public administration of the court's activities have been analyzed. Based on the analysis of legislation in the field of public administration and individual scientific views related to the study of the system of public administration bodies in court activity, a separate classification of bodies that carry out public administration of court activity is presented, based on the principle of territoriality: higher, or general bodies of public administration ; central bodies or specialized ones; and local, or local. It is noted that a separate place in the system of public administration bodies of court activity belongs to public institutions, which the state has empowered in the field of public administration, to which the author includes the Public Council of Integrity. The necessity of revising the legal norms determining the procedure for appointing a judge to a position by regulating the provision on the automatic appointment of a judge to a position after the expiration of the 30-day period given to the President of Ukraine to issue a corresponding decree in order to eliminate unjustified obstacles and delays in the corresponding appointment is argued. The main powers entrusted to the bodies and institutions of the judicial system in Ukraine within the

scope of their public administration of court activities are classified. It was determined that among the main forms of public administration of court activity, the following can be distinguished: regulatory and legal support (High Council of Justice, state judicial administration); organizational (High Council of Justice; High Qualification Commission of Judges; State Judicial Administration, court apparatus); control and supervision (High Council of Justice, Council of Judges of Ukraine); material and technical (court apparatus); public control (Public Integrity Council); protective (Court Protection Service).

Key words: public administration, public management, judicial bodies, justice, court, system, organization, system of judicial bodies and institutions in Ukraine, public administration of court activities.

Література

1. Глосарій Програми розвитку ООН. URL: <http://www.unpan.org/Directories/UNPublicAdministration>.
2. Колюшко І., Тимощук В. Реформа публічної адміністрації: проекти концепцій та законів. К., 2005. 192 с.
3. Федорченко А. А. Суб'єкти публічного адміністрування діяльності місцевих судів в Україні: поняттєвий аспект. *Юридична наука* No 2(104)/2020. DOI: 10.32844/2222-5374-2020-104-2.57
4. Дудченко О. Ю. Правовий статус осіб, які займають адміністративні посади в судовій системі України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.10. Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. Харків, 2013. 18 с.
5. Обрусна С. Ю. Система судового управління : поняття та правова характеристика. *Наше право*. 2010. № 2. С. 37–41.
6. Голосніченко І. П. Сучасне управління в суді : навчальний посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2010. 230 с.
7. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 7 липня 2010 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19/conv#n743>

8. Іванищук А. А. *Адміністративно-правове забезпечення судової влади в Україні: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.07. Науково-дослідний інститут публічного права, Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», Київ, 2017. 466 с.*

9. Конституція України від 28.06.1996. *Відомості Верховної Ради. 1996. № 30. Ст. 141.*

10. Косткіна Ю.О. *Взаємодія Вищої ради правосуддя з органами державної влади, органами суддівського самоврядування та іншими суб'єктами права. URL: http://vkslaw.knu.ua/images/verstka/4_2016_Kostkina.pdf.*

11. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27.02.2014 № 794-VII. *Відомості Верховної Ради України. 2014. № 13. Ст.222. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18/conv#n138>.*

12. Про Вищу раду правосуддя : Закон України від 21.12.2016 № 1798-VIII. *Відомості Верховної Ради (ВВР). 2017. № 7-8. Ст. 50.*

13. Красноборов О. *Адміністративно-правові засади діяльності Державної судової адміністрації України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Харків, 2010. 19 с.*

14. Бойко В. *Роль і місце державної судової адміністрації України у забезпеченні діяльності місцевих судів: адміністративно-правові аспекти. Науковий вісник публічного та приватного права. 2016. № 1. С. 48–56.*

15. Типове положення про апарат суду. Затверджене Наказом Державної судової адміністрації України від 08 лютого 2019 року № 131. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0131750-19#Text>

